

ugr, 20.06.2018

Til stede:

Anne Gamme, KS
Hermund Urstad, Husbanken
Andreas Fjelltoft, Husbanken
Atle Kristiansen, Skien kommune
Margrethe Stornes Iversen, Asker kommune
John S. Schistad, Trondheim kommune
Dag Rune Arntsen, KMD
Pål Eivind Aamodt, NAV
Unni Beate Grebstad, SSB
Wasif Hussein, SSB
Dag Abrahamsen, SSB
Aina Holmøy, SSB

Referat Arbeidsgruppemøte kommunale boliger – møte 20.06.18

Sak 1. Ny tabellstruktur i KOSTRA og årets rapportering v/SSB Wasif Hussain og Unni Grebstad

SSB presenterte de nye tabellene som ble publisert i KOSTRA 15.6.18. I rapporten til Samordningsrådet vil vi liste opp alle nye, samt avsluttede tabeller i KOSTRA. Det har vært veldig mye arbeid å få dette på plass den nye publiseringsløsningen, så vi har måttet nedprioritere annet arbeid på statistikkområdet.

Noen hovedtrekk ved 2017 tallene er at det er en økning på ca. 2000 flere kommunalt disponerte boliger, sammenlignet med 2016. Den største nedgangen blant nyinnflyttede er blant flyktninger med ca. 7 prosentpoeng færre. Vi ser også at utnyttelsesgraden har gått ned med ca. 1 prosent. Det kjøpes og bygges mindre kommunale boliger, samt at færre selges. Antallet søknader om kommunale boliger er stabilt, det samme gjelder for avslagene. Det er videre noen færre som bor i midlertidig bolig. Kommunal bostøtte går ned, vi ser også i makrorevisjonen at dette er et spørsmål som kommunene misforstår ved at det forveksles med statlig bostøtte fra Husbanken.

Kommentarer fra arbeidsgruppen:

Det ble en diskusjon knyttet til noen av tallene som SSB presenterte.

KS orienterte om at Storbyforskningsprogrammet i regi av KS ser nærmere på ordningene kommunal og statlig bostøtte. Trondheim presiserte at det er viktig å fremheve overfor kommunene at det her ikke menes støtte til husleie via økonomisk sosialhjelp, men at det kun dreier seg om en egen regulær kommunal ordning med bostøtte.

Asker sa at de kaller den kommunale bostøtteordningen noe annet: kommunal husleiestøtte.

Trondheim knyttet noen kommentarer opp mot hovedtallene som SSB presenterte og sa at det generelt var blitt bedre på leiemarkedet og at det står mange tomme boliger. Dette henger bl.a. sammen med at mange arbeidsinnvandrere er dratt hjem. Asker kom inn på den største

utfordringen som de har: store barnefamilier og her er det ikke pris, men store nok boliger som er problemet. Skien har også utfordringen å finne egnede boliger til store flyktningfamilier, samt for personer med rus og psykiatri. Det er også viktig å bosette personer mer spredt slik at det ikke blir en opphopning av sosiale problemer på et sted. Det boligsosiale miljøet er viktig. I Asker og Trondheim fokuseres det derfor på direkte bosetting i det private leiemarkedet. Det er i tillegg mange som klarer seg selv på leiemarkedet og.

NAV nevnte at de ser en økning i antall barnefamilier som mottar sosialhjelp grunnet innstramming i Husbankens bostøtte.

Husbanken nevnte at fra og med 1.1.2017 benytter Husbanken månedlige inntektsdata fra a-inntektsordningen ved beregning av bostøtte. Tidligere benyttet man seg av siste tilgjengelige likningstall, noe som gjorde at mange fikk krav om tilbakebetaling når tidligere utbetalt bostøtte ble kontrollert mot nye likningsopplysninger (det var en tilbakekravsgrense, noe som gjorde at ikke alle med for høy inntekt måtte tilbakebetale; de som var under den grensen, men har for høy inntekt vil jo nå også falle ut av bostøtten). Ved å bruke siste tilgjengelige data vil ikke mottakere som i utgangspunktet har for høy inntekt på søknadstidspunktet lenger motta bostøtte.

To andre tema som Trondheim tok opp var:

- 1) Gjengs leie: dette spørres det om i skjema 13 i spørsmål 48 (Tilbyr kommunen en lavere husleie enn markedsleie på de kommunale utleieboligene).
- 2) Tilvisningsboliger: Husbanken yter et grunnlån for å bygge utleieboliger som kommunen gis adgang til å disponere.

Differansen mellom privat eide boliger med kommunal disposisjonsrett og brukereide boliger med kommunal disposisjonsrett er lik tilvisningsboliger. Dette er ikke like enkelt for alle å finne ut av og det hadde vært fint om SSB kunne laget en indikator på dette tallet.

Ad 2 så nevnte Husbanken at arbeidsgruppen diskuterte dette for 2 år siden og at det er snakk om få tilvisningsboliger og derfor ikke helt enkelt å få ut noen presise tall.

Det ble også litt debatt rundt spørsmål 42 (Hvor mange boliger av typen «brukeren eier boligen selv, men kommunen regulerer omsetningen (kjøp/salg)» disponerte kommunene pr. 31.12.2017.) Tallet som skal skrives inn her ligger inne i totaltallet i spørsmål 9.

Sak 2. Presentasjon av resultatene i rapporten: Bruk av kommunale bolig v/SSB Aina Holmøy (heretter kalt KMD-undersøkelsen)

<https://www.ssb.no/bygg-bolig-og-eiendom/artikler-og-publikasjoner/bruk-av-kommunale-boliger>

Noen resultater fra KMD undersøkelsen:

Alle landets kommuner/bydeler ble invitert til å delta i undersøkelsen. 77 prosent av kommunene svarte. Definere omsorgsboliger som boliger som er tilrettelagt for heldøgns pleie og omsorg. Nesten alle respondentene har svart på spørsmålet om dette (98 prosent)

- 25 prosent av respondentene har ikke svart på spørsmålet om hvor mange av omsorgsboligene som er bygget med investeringstilskudd (tidligere oppstartingstilskudd), og blant de som har svart er svarene generelt usikre
- 45 prosent av respondentene har ikke samsvar mellom antall boliger de har oppgitt som omsorgsboliger og antall boliger som er bygget med investeringstilskudd eller mva. komp. Hovedårsak er omsorgsboliger bygget før tilskuddsordningen ble lansert i 1994. Mange kommuner/rapportører regner derfor flere boliger som «omsorgsbolig» enn kun de som er bygget med Husbanktilskudd.
- Uklart om boliger til personer med psykiske lidelser eller rusproblemer og trygdeboliger er omsorgsboliger eller boliger til vanskeligstilte, dette kan både være tilrettelagte boliger og helt vanlige kommunale boliger
- Resultatene i KMD undersøkelsen viser store variasjoner mellom kommunene i fordelingen av kommunalt disponerte boliger på ulike boligtyper/formål og dekningsgrad. Skyldes ulike behov, men kan også skyldes ulik definisjon av hva som er omsorgsbolig og hva som er en bolig til vanskeligstilte
- Kommuner med under 2 000 innbyggere har mye høyere andel kommunalt disponerte boliger tildelt uten behovsprøving enn andre kommuner.

Det ble en diskusjon knyttet til omsorgsboligbegrepet.

Sak 3. Presentasjon av IPLOS-tall v/Dag Abrahamsen, SSB

SSB presenterte en sammenligning av tallene i undersøkelsen ovenfor og tallene i IPLOS.

Abrahamsen poengterte at det ikke var store forskjeller mellom de to datakildene på landsnivå, men at det på kommunenivå var noen kommuner som hadde store avvik, og at det var behov for å undersøke dette nærmere.

SSB orienterte videre at i ny veileder/IPLOS-versjon har Helsedirektoratet fått innspill om å presisere enda tydeligere at vedtak om tjenester generelt og boliger spesielt skal registreres i IPLOS dersom de er **begrunnet i et omsorgsbehov**. Det gjelder uavhengig av hva kommunen kaller boligen (trygdebolig, servicebolig etc.) eller hvilken målgruppe kommunene har avsatt den til (personer med utviklingshemming, demens, psykiske lidelser, rusproblemer mv.). Dette har også Helsedirektoratet fått innspill om å understreke når de skal besøke alle fylkene til høsten for å informere om ny IPLOS-versjon.

Bruk av IPLOS-data for å bestemme beholdning av boliger til helse- og omsorgsformål forutsetter at SSB og Helsedirektoratet ikke finner vesentlige feil ved gjennomgang av kommuner med stort avvik mellom tall i IPLOS og i KMD-undersøkelse, og som det ikke lar seg gjøre å forklare eller unngå ved bedre presiseringer.

Oppfølging:

1. Avvik KMD-undersøkelsen og IPLOS-data
 - a) Kommuner med stort avvik mellom KMD-undersøkelsen og IPLOS-data kontaktes.
 - b) Det lages en oversikt som beskriver årsakene til avvik

Ansvar: Helsedirektoratet / SSB

Frist: 30.10.2018

2. I ny IPLOS-veileder/fylkesgjennomgang presiseres at vedtak om tjenester generelt og boliger spesielt kun skal registreres i IPLOS dersom de er **begrunnet i et omsorgsbehov.**

Ansvar: Helsedirektoratet

Frist: 30.08.2018

Sak 4. Evt. konsekvenser for skjema 13 (Kommunalt disponerte boliger) ved innrapporteringen for 2018-tallene

KMD har et behov for en skille ut *boliger til vanskeligstilte* i beholdningen av den kommunale boligmassen. I den forbindelse har de finansiert en undersøkelse som kartlegger bruken av kommunale boliger (**presentert under pkt. 2**). Formålet var å finne ut om det er mulig å regne seg frem til *boliger til vanskeligstilte*, som et residual ved å trekke fra omsorgsboliger og boliger uten behovsprøving fra totalbeholdningen av de kommunale boligene. KMD har et behov og ønske om en *årlig* oversikt over bruken av disse boligene.

SSB orienterte om at det hadde vært et formøte mellom SSB, KMD, HOD og Helsedirektoratet hvor behovet til KMD ble diskutert. Helsedirektoratet arbeider nå med en gjennomgang av registreringen i IPLOS, hvor det også jobbes med spesifiseringen av hva som skal registreres eller ikke. Dette skjer i samarbeid med kommunene. I IPLOS vil en å gå bort i fra begrepet «Omsorgsbolig» (definert som bolig med Husbanktilskudd) og heller benytte begrepet «boliger til helse- og omsorgsformål». Spørsmålet er da om tallene fra IPLOS kan benyttes som et estimat på boligene kommunen bruker til dette formålet. Skjema 13 vil da måtte inkludere et nytt spørsmål om boliger uten behovsprøving/tjenesteboliger.

Flere av møtedeltakerne understreket at dette er et vanskelig skille, og at kommunene tildeler boliger etter brukernes behov, uavhengig av om de tilhører kategorien omsorg eller vanskeligstilt. SSB spurte om IPLOS, etter at Helsedirektoratet er ferdig med gjennomgangen og avklart problemstillingene overfor, kan benyttes som et mål på antallet boliger som benyttes til omsorgsformål? Asker kommune poengterte at det er mange problemstillinger, og at det er ulike folk i kommunene som rapporterer på IPLOS og skjema for boliger. Det er i den sammenheng svært viktig at de samkjører seg. Det er også viktig å tenke på at de fleste hjemmetjenestemottakere i IPLOS ikke har en kommunal bolig.

Gruppen ga sin tilslutning til at spørsmålet om boliger uten behovsprøving/tjenesteboliger kunne innlemmes i skjema. Spørsmålet hadde som nevnt blitt stilt i undersøkelsen, og erfaringene herfra skulle benyttes i den konkrete utformingen av spørsmålet og i vurderingen av hva som er nødvendig tilleggsinformasjon i skjema.

Oppfølging:

SSB formulerer et konkret forslag som tas i med utkastet til rapporten til samordningsrådet som deltakerne i arbeidsgruppen kan vurdere.

Ansvar: Arbeidsgruppen

Frist: 15.09.2018

Sak 5. Evt.

SSB sa at det kan være fornuftig å tenke i retning av ny omlegging av statistikken kommunalt disponerte boliger. Sist statistikken ble lagt om var i 2007 og det har vært en del endringer ute i kommunene knyttet til dette området. SSB er avhengig av ekstern finansiering om vi skal kunne gjennomføre en omlegging av statistikken. Det kunne f.eks. vært veldig bra om vi kunne sett nærmere på mulighetene for en individbasert statistikk på området kommunale boliger. KMD nevnte at SSB, i forbindelse med utarbeidelsen av rapporten «Bruk av kommunale boliger», hadde undersøkt om de kunne finne tall på bruken av kommunale boliger i matrikkelen. SSB meldte imidlertid at det ikke var mulig.

NAV hadde forslag til nytt spørsmål inn i skjema 13, nærmere bestemt er det ønske om et spørsmål i forlengelsen av spørsmål 32. Dette var ikke meldt inn på forhånd og må vurderes nærmere.

SSB skriver utkast til rapport til Samordningsrådet der vi omtaler hvilke nye spørsmål som ønskes tatt inn i neste års rapportering av skjema 13. Det vil også bli vurdert å innkalles til et møte i arbeidsgruppa til høsten om det blir behov.

Illustrasjon til pedagogisk formål. Faktisk fordeling avviker.

